

Folkets rettsbevisthet kan liknes med en regulær veirhane

«Du skal ikke følge mengden, det onde og du skal ikke vitne en rettsak slik at du bøyer deg br mengden og forventer retten.» (2. Mos. 23, 2).

Kalafas og fariseerne hadde elv forsettlig fremkalt den folkets rettsbevisthet de påberopte eg overfor dommeren Pilatus, da enne nektet å domfelle Kristus or landssvik. Da folket ropte på om og død i henhold til paron, søkte Pilatus å unngå bråk g uro. Han nyttet sin rett etter oven til å frigi en forbyrter i åsken og ga folket valget mellom rovorderen Barabbas og redikanten Kristus, idet han ænte at valget ikke kunne være tvilsomt. Men presteskabet vertalte atter mengden, som opte: Gi oss Barabbas fri! Og la Pilatus fremdeles nektet å ømme Kristus, skrek mengden tter presteskabets anvisning: Hir du ham fri, er du ikke keirens venn. — Så ga Pilatus pp, vasket sine hender og erlærte sig uskyldig i Kristi blod. Og mengden svarte: Hans blod komme over oss og over våre ærn.

Og mengden triumferte og synes den hadde gjort det godt. Stortingsmann Løberg påberopte seg også folkets rettsbevisthet g vant dermed flertall i Stortinget for at staten skulle nekte i betale NS-tjenestemenn lønn ordi lønnskravet var foreldet. Han unnlot å opplyse grunnnen il foreldelsen, at staten i årevis hadde forhalet saksbehandlingen, mens tjenestemennene lojalt g tålmodig ventet på avgjørelsen, der de satt isolert.

Og mengden ropte hurra og yntes at Løberg var meget til

fikk vedtatt og nedskrevet sin lovgivning, som riktignok var bygget på folkets rettsbevisthet, men samtidig utelukket denne fra enhver avgjørende innvirkning på dommen.

Om nå denne rettsbevistheten blir tatt frem fra skyggen og anvendt i politikens tjeneste ville det neppe være til gagn. Det moderne demokrati bygger på likeverdighet mellom velgerne, mens naturen bygger på ulikhet og differensiering.

Som vi alle vet er velgerne ingelunde likeverdige. Det er alltid de færreste i flokken som har de beste egenskapene og stemmene burde derfor veies og ikke

telles. Da ville det vist seg at flertallet alltid var lettest. Man har imidlertid ikke kunnet skaffe et brukbart veieapparat, og derfor blir stemmene fremdeles talt. Det er denne omstendighet som gir demagogene sjansen som gruppeførere og pamper, de som f. t. gir demokratiet farge og duft.

Demokratiet er datter av liberalismen, som nå synes i ferd med å fortære sitt opphav.

Skal Schiller få rett når han sier: Der Staat muss untergehen früh oder spät wo Mehrheit slegt, und Unverstand entscheidet?

ARGUS.

«Galtesund»

Helte-eposet om kapringen av kystbåten «Galtesund» i 1942 — forfattet av Elliv Odde Hauge — synes å ha fått en rivende avsetning til jul, og allerede har de første meldt seg som mener at deres innsats og heltemot ved anledningen ikke er trukket tilstrekkelig fram i rampelyset. Los Birger Hansen f. eks. har hyret advokathjelp og fått spalteplass i så å si den samlede norske presse for å peke på den forsmadelighet at han helt er blitt «glemt» i herr Hauges bok.

Var det mon tro ikke også andre som burde ha et ord å si ved en anledning som denne. Hvordan var det eksempelvis med «Galtesund»s kaptein. Han som kaldt og kynisk ble skutt ned på kommandobroen av den edle kaper-sabotør? Og hvis eneste forbrutelse var at han mente å

de sine bestemmelsessteder og til å ta vare på et for den norske kystbefolkning — selv i okkupasjonstider — uunnværlig samferdselsmiddel.

Kapteinen betalte sin pliktroskap og hevdelsen av sin norske sjømanns-ære med sitt liv.

Burde ikke også kapteinens etterlatte få et ord med i laget når nå først «sannheten» skal presenteres for almenheten?

H. N. H.

Mennesket Gandhi

Louis Fischers bok om Mahatma Gandhi, omsett av Odd Nordland og

Olga Bjoners bok anmeldt for Folk og Land

Av bonde Hans Rognerud

Olga Bjoner: «Dette har hendt». Undertittel: «Et tidsbilde». — Eget forlag.

Fru Bjoner forteller i en bok på 136 sider meget interessant og fengslende om hendinger og opplevelser fra før krigen og fram til nutiden. Bl. a. fortelles om et møte med mrs. Chamberlain på en verdenskongress for bondekvinne i England 1939 og fra reiser før og under okkupasjonen i Tyskland. Det fortelles om Norges Bondelag, hvor hun var med i ledelsen, og om Bondekvinnelaget som hun selv hadde bygget opp, og hvis formann hun var. Hun forteller om sin innsats for folk og fedreland under okkupasjonen og begrunner sitt standpunkt og sine handlinger. Det fortelles om arrestasjon, fangenskap og rettergang i fredstid i et land som gjør krav på å regnes for kristent og human. Hun sier sin mening om presteskap og meget, meget annet. Fru Bjoner er så kjent at jeg skal ikke trette med noen presentasjon. Heller ikke skal jeg innlate meg på noen omtale av de forskjellige avsnitt i boka. Rent generelt kan sies: 1. At leserne får vite mange detaljer som ganske sikkert er helt nye for de fleste. 2. At boka står i en sær-

Et stort arbeide utført av Hjelpeorganisasjonen for Frontkjempere

Arsmøtet i Hjelpeorganisasjonen for frontkjempere ble avholdt den 5. desember i Oslo. — Innkalt til møtet var alle bidragsytere.

Formannen, Frode Halle, orienterte forsamlingen om organisasjonens tilblivelse og viseformannen Eivind Saxlund leste årsberetningen, hvorav fremgår at på møte av 40 frontkjempere den 15. november 1954 ble det besluttet dannet en hjelpeorganisasjon for tidligere frontkjemper. Den direkte foranledning var hjelpen til proteser og kurbehandling som den tyske Forbundsrepublikk hadde gitt tilsagn om.

Organisasjonen har fått navnet: Hjelpeorganisasjonen for Frontkjemper. Den er ikke bygget på medlemskap med fast kontingent og foreningsmessige plikter for deltakerne. Det er ikke anledning til å melde seg inn eller ut, den er bare ment som et organisert hjelpetiltak basert på frivillige bidrag, idet man i første rekke har appellert til solidaritetstanken blant de tidligere frontkjemper. Denne solidaritetstanken har man håpet ville finne gjenklang hos alle dem som stilte seg solidarisk med frontkjemperne uten selv å komme i idlinjen. Man har derimot ikke tatt sikte på noen generell henvendelse til befolkningen om støtte, men det forhindrer selvsagt ikke at alle bidrag, også de som

Et livstegn fra norske nasjonalister

Knut Geelmuyden: Tale i russisk sending over radio Nacional, Madrid.

Jeg har vært bare to måneder i Spania, men har allerede gjort mange verdifulle bekjenskaper i dette gjestfrie land, hvor all verdens turister nu boltrer seg. Det er ikke bare vi nasjonalister som trives her, det er like meget hvem som helst. Og alle er vi på talefot og duskamerater, mens vi hjemme plaget livet av hverandre.

Den marxistiske propaganda har i hundre år søkt å hamre inn i folkemassene at religion og nasjonalitet er latterlige fordommer, som stenger og fordummer, og står i veien for utviklingen av den marxistiske idealstat. Så forblindet kan man bli av teori og doktriner at man ikke ser hvilken skapende kraft det nasjonale er. Vi har den nasjonale innsats i kunst og litteratur, i oppdagelser og oppfinnelser. Vi er vitner til den nasjonale inspirasjon i åndens og teknikkens verden. Og vi er vitner til at det folk som mister troen på seg selv og sin guddommelige verdi, er dømt til utslettelse.

Europas historie er nasjonalstatenes historie. At den nasjonale kraft kan bringe fryktelige katastrofer når uenighet mellom statene oppstår på grunn av motstridende interesser, det lærer historien oss på sine mange blodige blader.

Men vi skimter et nytt Europa i sin vorden. Et Europa der nasjonene avfinner seg med hverandre nettopp i gjensidig respekt for hverandres ytelser. Altså stikk i strid med den marxistiske lære om alles likhet. Roser er vakre. Men i min hage vil jeg

Red. F. Brun Knudsen for hvem det lyktes å oppnå samarbeide med Norges Røde Kors.

blir ytet på rent sosialt grunnlag, blir mottatt med takk.

I det forløpne år har det oppnevnte styre avholdt 20 ordinære styremøter. Mellom disse møter har der vært konferanser mellom enkelte av styremedlemmene til behandling av presserende saker. Beslutningen er så blitt referert og godkjent på de ordinære styremøter.

Dessuten ble det 28/3 1955 avholdt et åpent orienterende møte. Styret har antatt en sekretær til å ta seg av de løpende saker, den daglige korrespondansen av det nødvendige kontorarbeid. Sekretariatet har hatt ca. 950 ekspedisjoner.

Hjelpen fra Vest-Tyskland:

Etter at Vest-Tyskland hadde

«Folket vil
bedraget»

seg også folkets rettsbevissthet og vant dermed flertall i Stortinget for at staten skulle nekte å betale NS-tjenestemenn lønn fordi lønnskravet var foreldet. Han unnlot å opplyse grunnen til foreldelsen, at staten i årevis hadde forhalet saksbehandlingen. Mens tjenestemennene lojalt og tålmodig ventet på avgjørelsen, der de satt isolert.

Og mengden ropte hurra og syntes at Løberg var meget til nann.

Folkets rettsbevissthet kan liknes med en værthane, som snur seg etter vinden. En fiks agitator kan hisse og suggerere mengden eller flokken og få den til å reagere som han ønsker. Masseuggestjonens lover gjør seg gjeldende, selv om mengden eller flokken består av stortingsmenn. Historien gir oss tallrike eksempler på hvordan folkets rettsbevissthet under demagogers påvirkning har gitt seg tragiske utslag under inkvisisjon, hekseprosesser, revolusjoner og sist men ikke minst under de to verdenskrigene. — Oppgjøret i Nürnberg og Tokio med de såkalte krigsforbrytere har vel slått rekord for menneskelig ynkelighet og saksbehandlingen og dommene der vil etter hvert fortone seg som skamstøtter over folkets rettsbevissthet, den som triumferte da de seirende stormakter opptrådte som anklagere og dommere i egen sak mot forvarsløse fiender. Og i samme regi fortsatte de oppgjørene innen de enkelte land med de såkalte landssvikere, den benevnelse som den internasjonale folkeront (seierherrenes heilagjeng) på sine politiske motstandere for å avlede oppmerksomheten fra seg selv.

Det var for å hindre de oppværende utslag av folkets rettsbevissthet at folkene etter hvert

et avkastning og i den spalte som ble utgitt i 1938 «Sammenheng» presenteres for almenheten?

H. N. H.

Mennesket Gandhi

Louis Fischers bok om Mahatma Gandhi, omsett av Odd Nordland og Magne Skodvin, utgjeve av Det Norske Samlaget, er vel verdt å lesa.

Ny ordfører i Vågan

Herredstyret i Vågan i Lofoten har valgt tidl. lensmann E. Wiik, Kabelvåg, som ny ordfører.

E. Wiik var lensmann i Vågan fra 1927 til 1945. Han var godt likt som lensmann av alle i bygda, og når det etter det berømte Lofotraidet vinteren 1942, da engelskmennene gikk i land i Svolvær og Kabelvåg og tok med seg flere NS-folk og tyskere over til England, ikke fikk større følger for sivilbefolkningen må vel lensmann Wiik ha en god del av æren for det. Han opptrådte korrekt og hadde den fulle tillit hos tyskerne, og merkelig nok også hos engelskmennene, da han ikke ble tatt med til England.

E. Wiik har vært medlem av Vågan sparebanks styre fra 1933 til 1945. Dessuten har han hatt en rekke andre tillitsverv. Nå er han formann i forstanderskapet i Vågan sparebank. Under krigen var han viseordfører.

Men så brøt freden løs i 1945, og da hadde gjengen ikke bruk for dyktige folk mere, og da fikk Wiik også påskjønnelse for godt arbeide i alle år med arrestasjon og konsentrasjonsleir.

Nå er folket i bygda våknet for lenge siden, og til slutt kvittet de seg med arbeiderparti-ordføreren og valgte E. Wiik.

Den gamle urett mot ham er ved å bli gjort god igjen, og vi kan bare gratulere ham, og ønske at han må få fullt høve til å nytte sine administrative evner i kommunens tjeneste.

Store ord og fett flesk!

Under kommunens mottagelse på Oslo Rådhus av de 362 representanter for «Moralsk Opprustning»s verdensaksjon, uttalte forfatteren Peter Howard på de tilreisendes vegne:

«Vi tenker ikke på Norge som et lite land. Vi tenker på Norge som et stort folk. Norges kamp under krigen tiltrakk seg hele verdens beundring. Vi tror at Norge har sin egentlige storhetstid foran seg. Dere kan gi nasjonene en ideologi som virkelig skaper fred i verden, og som er den samme for alle mennesker over alt, uansett klasse, rase eller nasjon.»

Mannen har sikkert ikke rukket å lese Trygve Lies og Paul Hartmanns bøker om «de store år»!

Men — det har vi!

S. M.

Norden er rik

Fjelltoppen Billingen, på ryggen mellom Vänerne og Vättern, 200 m. høy, har vist seg å ha verdens rikeste uranleier, hele 300 gram pr. tonn. Da toppen er beregnet til 50 milliarder tonn er der uran nok til normal produksjon i 1 million år!

sier sin mening om presteskap og meget, meget annet. Fru Bjoner er så kjent at jeg skal ikke trette med noen presentasjon. Heller ikke skal jeg innlate meg på noen omtale av de forskjellige avsnitt i boka. Rent generelt kan sies: 1. At leserne får vite mange detaljer som ganske sikkert er helt nye for de fleste. 2. At boka står i en særstilling, fordi fru Bjoner kjente så mange innflytelsesrike personer i inn- og utland og selv stod så å si i brennpunktet for mange av hendelser hun beretter om. 3. At fru Bjoner har en enestående evne til å få frem nettopp det vesentlige og har klart med en kunstners sikre hånd å male et treffsikkert, om end dystert tidsbilde for oss. Etter å ha lest boka satt jeg igjen med mange inntrykk, bl. a. er beretningen om den behandling hun fikk i fangenskapet så opprørende at en fristes til å tro at det ikke har hendt. Men dessverre, dette har hendt, for fullt navn er oppgitt på den ansvarlige, så det er ikke talemåter som bringes tiltorvs. Et lyst trekk i bildet er det at fru Bjoner etter alt hun har gjennomlevet har i behold evnen til å føle seg i pakt med de skapende krefter i naturen og holder fast på det som ånder av skjønnhet og fred. Fordi hun evner dette har hun også kastet alle tanker på hat og hevn overbord.

Heime og ute

— Vi hadde til jul økt tilgang på turister fra nabolandene.
— Rosshavet har delt ut 25 prosent.
— Lars Leiro av bondepartiet ble ordfører på Voss.
— Narvik: Arbeidet med ny bru over Beisfjorden er i gang.
— Eneste hestehandler i Oslo: Trygve Paulsen, Herslebsgt.
— Nasser har lovet Egypt et passende «demokrati».

stilte seg solidarisk med frontkjemperne uten selv å komme i ildlinjen. Man har derimot ikke tatt sikte på noen generell henvendelse til befolkningen om støtte, men det forhindrer selvsagt ikke at alle bidrag, også de som

«Folket vil bedrages»

Av M. K.

Grunnlag for krig er hat og mistanke. Den egentlige krigsarsak holdes i bakgrunnen, ikke bare før uværet bryter løs, men også mens det varer. Og etterpå taler man slett ikke om krigens årsak. Da har ganske enkelt den rett i ett og alt som vant krigen. Når årsaken til første verdenskrig var kolonispørsmålet og i annen verddenskrig «Versailles-

Sykestrygd til alle?

Stortingets sosialkomite har gjort seg ferdig med forslaget til ny lov om sykestrygd for alle. Innstillingen vil trolig bli behandlet som en av de første sakene nå i januar. Ordfører for saken har vært Olaf Sørensen (A), Buskerud.

— Priser i turisttida: Oslo-hotellene er stillet fritt.
— Keiser Hirohitos annen sønn, prins Yoshi, er nå 20 år.
— Løsning av trafikkfloken i Oslo vil koste 10 mill. kr.
— Bonn er mot forbindelse med vasallstatene.
— Bare 20 prosent av forbryterne i USA blir tatt.
— Det nye Østerrike arbeider hardt og dyktig.
— Nordlandsbanen har på 10 år drept 300 elg.
— 1955: Fra Trøndelag ble påmønstret 800 førstereisgutter.

og godkjent på de ordinære styremøter.

Dessuten ble det 28/3 1955 avholdt et åpent orienterende møte. Styret har antatt en sekretær til å ta seg av de løpende saker, den daglige korrespondansen av det nødvendige kontorarbeid. Sekretariatet har hatt ca. 950 ekspedisjoner.

Hjelpen fra Vest-Tyskland:

Etter at Vest-Tyskland hadde gitt tilsagn om hjelp til de sårene tok red. F. Brun Knudsen opp denne sak med Norges Røde Kors. Den første tid hvilte hele

Forts. side 4

Vi vet ikke hva du syns!

Så sent som i 1937 gjorde regjeringen kabinettspørsmål mot øket tjenestetid i hæren fra 72 dager til 84 dager.

Det var den samme regjering som oppfant parolen om landssvik.

freden» og den kommunistiske ekspansjon, så befatter få forfattere seg med dette. Og folkene tenker i det hele tatt ikke over disse fakta. — For massen er ismer, propaganda og all verdens hypoteser den beste kost, — noe «midt imellom tvil og ikke tvil».

Sovnet har skaffet seg overtaket i dagens situasjon og spiller sine kort glimrende. For det første var landet alliert med USA og England under siste krig og for det annet behersker det omtrent hele Øst-Europa like fram til Berlin. I Øst står Sovjet sammen

— Høyer-Ellefsen blir hovedentreprenør i Årdal.

— Virkelig: Ernst Wollweber er nå minister i Øst-Tyskland.

— Axel Revold har fått den svenske Eugen-medaljen.

— Fredsprisen 1955 blir brukt til hjem for 150 flyktninger.

— Vest-Tysklands utenrikshandel har satt ny rekord.

— Den norske kirke godkjenner ikke mormonene som kristne. monkirken som dissentersamfunn.

Forts. side 3

katastrofer når uenighet mellom statene oppstår på grunn av motstridende interesser, det lærer historien oss på sine mange blodige blader.

Men vi skimter et nytt Europa i sin vorden. Et Europa der nasjonene avinner seg med hverandre nettopp i gjensidig respekt for hverandres ytelser. Altså stikk i strid med den marxistiske lære om alles likhet. Roser er vakre. Men i min hage vil jeg også gjerne ha andre blomster. Nelliker, fioler, tulipaner... og ikke en umulig bastard, en kryssning mellom alle disse. Tilværelsens rikdom beror just på forskjell. Det er en grunnleggende lov i biologien at livet tilstreber differensiering.

Jeg går her i Spania, besøker dets byer, titter på severdighetene, treffer mennesker som åp-

Forts. side 4

med et kommunistisk Kina, mens India, med all sin elendighet og kastevesen, har revet seg løs fra England og nu hurtig modnes for kommunismen. Stillehavsfolkene (kanskje unntatt Japan) marsjerer i samme lei under dekket av nasjonalisme. Koloniene river seg løs er tidens overskrift.

Den store fare for Sovjet i dag er amerikansk og tysk produksjon — amerikansk og tysk krigspotensiell. Med alle midler — med smil og trusler — må dette potensiell holdes nede, hvilket til dels er lykket ved kalde og varme kriger (økonomisk uttapping) og konferanser som Kreml hittil har vunnet. En hovedsak for Sovjet er å fjerne Vestens hat mot kommunismen og få bort mistanken. Det siste er kanskje ikke så lett. Da er det enklere å redusere hatet.

Når en leser norske aviser etter alle disse våre besøk i Sovjet, skulle man tro at folket stod like foran sitt kommunistiske sammenbrudd. Kringkastingen er om mulig enda verre. Vi får skilddringer fra et jordisk paradys og ikke fra en barbarstat, hvor om-

Forts. side 4

16. januar

LO påbegynner prisforhandlingene for jordbruket.

Velferdsstaten

Statskassen tar henimot halvparten av restaurantregningen.

En bønn til våre lesere!

Hjelp oss i 1956 med inn-tekter nok til avis hver uke. Hittil har vi måttet greie oss med 40 nr. pr. år. Målet må i år være 50 nr. Avis bare hver fjortende dag i sommerferien er nærmest drep-ende. Fram for gjenoppbyg-ning av den norske rettsstat, fram for større hederlighet i

norsk politikk, fram for større aktivitet i våre rek-ker!

Det er av større verd enn noensinne å gjøre «Folk og Land» mer utbredt og mer slagkraftig. Få ting savner landet vårt så sterkt i dag som en fri og selvstendig presse.

Redaksjonen avsluttet onsdag, den 4. januar.

Lykkelige nygifte.

Åse Fasting og bonde Arne Drolsum, Skoger.

Mellom venner

— Hva er en løbergist? Det er en som jamrer når rettsstaten gjenoppbygges.

— Vi har ennå til gode å se en nordmann løfte en hånd eller be en bønn for Estland, Lettland og Litauen, som nå har vært okkupert dobbelt så lenge som Norge var det.

— Rektor Sigurd Saxlund er til stor velsignelse for sine med-mennesker. Hans småbruk i Brekkestø frembringer bra med frukt og bær. Saxlund arbeider dertil med elever i engelsk og utdriver vondt av armer, bein og verkbrøtne rygger.

— Les om Jørgen Juve som «landssviker»! Se dagens artikkel i Londonserien (ved Alex. Lange).

— Arne Ruud, Los Angeles, sønn til redaktør C. R. og frue, var hjemme en snartur straks før jul. Han skal nå overta ledelsen av det nye Bennett-kon-tor i Chicago.

— Vi har fått en forespørsel angående Lensvik i Trøndelag, om det er så at bygdas ordfører under krigen atter er med i her-redstyret. Jo, det stemmer. Arne Utne var blant de første ordførere av NS som på nytt ble ordfører!

— Norge styres ikke demokra-tisk, men partipolitisk.

— Det har falt Dagbladet tungt for brystet at tidligere

En mengde godt stoff

har hopet seg opp i redaksjonen. Vi håper på våre utmerkede med-arbeideres tålmodighet. Det meste vil få plass i tur og orden.

Hver 4. velger i Frankrike stemte med kommunistene. Et slikt land har Norge, i all sin visdom alliert seg med, for å verne om vestens kul-tur.

bankmann skulle telle dette be-løp i en-krone-stykker, måtte han holde på i 476 år!

— Mennene elsker krigen, kvinnene elsker soldatene, skriver Gilbert Cesbron i sin bok «Et århundre roper på hjelp».

— Stockholm: Populære Sven Jerring fikk 500 telegrammer til sin fødselsdag. Talerne holdt på i 4 timer, derav Thorstein Die-sen i 16 minutter, hvilket var 15,45 min. for lenge, bemerker Expressens medarbeider.

— Selvangivelsen: Følg med i Norsk Skattebetalerforenings medlemsblad «Skatt og budsjett».

— Norsk tørrfisk er blitt så sterkt bakvasket i Nigeria at norske næringsorganisasjoner har invitert 6 nigerianske jour-nalister til et besøk i Norge i juni.

— Mange av livets ubehage-ligheter bunner til syvende og sist i våre bestrebelser for å gjø-re oss livet behagelig.

— Høykonjunktoren går vide-re, med press på stål og metall-priser.

— USA avlet sist høst 240 mill. tonn hvete og rug. Det vanlige er 209 tonn.

In memoriam

Lektor Thor Tangevall

Det kom ikkje uventa at vår kjære ven i Gjøvik, lektor Thor Tangevall gjekk burt eit bel fyre jul, 65 år gamal. Han hadde lege lam til sengs sidan sep-tember 1954, då han fekk slag og stupte heime hjå seg sjølv ein morgon han skulde på skulen. Frå 1917 hadde han vore lektor ved den høgare skulen i Gjø-vik. Fagkrinsen hans var tysk og historie med en-gelsk som hovudfag. Ein uvanleg kunnskapsrik språk-nann og samvitsfull lærar. Personleg lærte eg han ikkje å kjenna før i okkupasjonstida. Ut frå sitt sjølvstendige nasjonale syn hadde han slutta seg til Nasjonal Samling. Han var og alt tidleg klår over kven som hadde meste ansvaret i det politiske spelet som førde til okkupasjonen i Noreg i 1940.

Då statsgymnasiet på Gjøvik vart skipa i 1943, fekk han permisjon i lektorposten på Gjøvik for å arbeida der. Burset frå medlemskapen i N.S. var det vel det einaste som domstolen kunde føra på han etter fri-gjeringa. Men han vart likevel dømd til 1½ år straff og avsett frå embetet. Fangetida i konsentrasjons-lægret kom han nokonlunde bra over. Det andre vart verre. Det vart ei seigpining i 9 lange år, på kanten av fatigdom med eit vesalt utkome ved privat under-visning i engelsk. Ærekjær, byrg og einsam som han var, røynde det på over evne.

Til skuleåret 1954 fekk han endeleg att den gamle posten sin. Men det var for seint. Livsgneisten var slakna og helsa knekt. Fjortan dagar etter stupte han.

Det var ein tragedie av same slaget som vi har havt so mange av i rekkjone våre dei siste 10 åra. Eit kunn-skaps- og evnerikt, ærleg og trufast, fint og stillfaran-de menneske som ikkje gjorde nokon til meins, var kome i motsetnad til den kompakte majoritet i folket sitt, dette folket og landet om han heldt so inderleg av. Thor Tangvall var so visst ingen landssvikar. Han stod fast på sine synsmåtar og ideal til det siste.

J. Fredrik Voss.

De skammelige «okkupasjonsdrapene»

Vi har nylig lest i avisene få ta sin straff for forbry-om det skjendige drap som

danske «heimfrontfolk» un-der okkupasjonen forøvet på en forsvarløs kvinne i Øre-sund. Selv Dagbladet synes nu ikke å forsvare en sak av denne art.

De her i landet som over-

Ville det ikke være nyttig om Folk og Land kunne trykke en fortegnelse over de mere kjente tilfeller av «okkupasjonsdrap», med kort omtale av de nærmere om-stendigheter? Det tør være

Kontortid i tenkning

trenger både bymann og bonde, til gagn såvel for den materi-elle som den åndelige status.

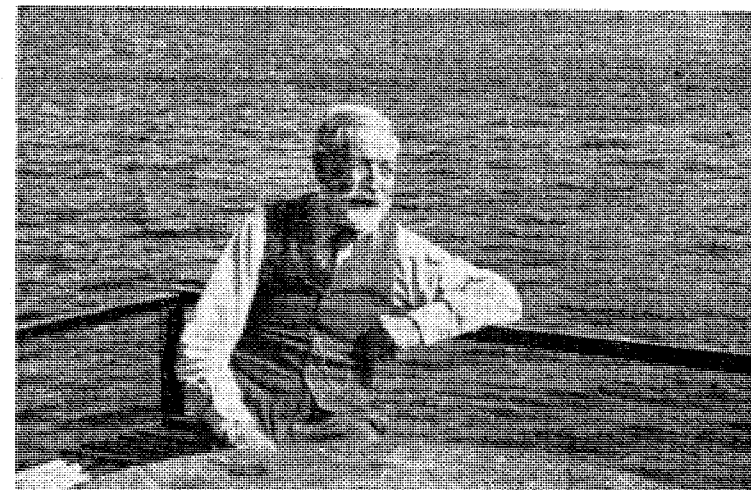
«Friheten» skriver etter valget om: «Folkeseiren i Frankrike»! Dessverre! Det hjelpeløse rot i Frankrike kan ikke bortforklares, hvis man ser hen til de nakne re-sultater. Her er det:

Sosialistene 93, demokra-tiske motstandsunion (Ple-vens parti) 7, ortodokse so-sialradikale (Mendes-Francis parti) 53, splittelsesgruppen av sosialradikale (Faures parti) 13, folkerepublikaner-ne 68, konservative og sosial-republikanerne (tidligere Gaulister) 16, Poujadister 49, kommunistene 151, andre partier 7.

J. K. Johnsen 65 år

Hele Fredrikstad-distriktets John Kristian var 3dje juledag 65 år. Ingen skulle tro det når man ser hans staute, kraftige skikkelse. Som gammel skipper er han typen på en sjømann, og som skipper av den gamle skole stakk han seg ikke unna da det røynte på i 1940. Under okkupa-sjonen hadde han mange harde basketak for å hjelpe sine tras-sige landsmenn, og det hendte flere ganger at han ble truet både med arrestasjon og feng-sel, fordi han som rådmann og ordfører i Fredrikstad stod på befolkningens side. Som beløn-ning fra alle dem han hjalp fikk han som så mange andre flere års konsentrasjonsleir, men det-te knekket ikke den gamle sjø-ulken. Han er like renselig og sikker i sin tankegang og fram-

Olav Aasheim til minne

Hotelleier Olav Aasheim på moloen utenfor hotellet.

Olav Aasheim, Aasheim hotell, Ytre Rendal, døde den 23. de-sember, 86 og et halvt år gam-mel. Det var en av Østerdalens best kjente menn som gikk bort med ham. Lenger enn 60 år drev han Aasheim hotell og drev det opp til et av Østerdalens best ansette med ry også utover da-lens grenser for godt stell. Og blant engelske turister var også Aasheim hotell vel ansett, og fle-re engelskmenn lå i årrekkjer i Aasheim. Og en mer velskikket mann for hotellyrket enn Olav Aasheim kan vanskelig finnes. Da Vårherre den 29. mars 1869 sendte Olav til denne forun-derlige verden rustet han Olav godt ut. Olav fikk en god helse, et strålende humør og en sjarm som erobret alle han møtte i livet, og sist men ikke minst skal nevnes at Olav fikk et varmt hjerte som elsket menneskene oppriktig. Mange, mange har reist styrket og beriket fra Aas-heim etter å ha fått Olavs var-me smil, gode ord og faste hånd-trykk med på veien og følt hans dype livsglede og strålende hu-mør.

Men Olav skal ikke alene ha æren for det gode renommé Aasheim hotell har. Hans flinke og gode hustru fru Anna Aasheim har i alle år styrt «indredeparte-mentet» — maten og stellet — like godt som Olav representer-te utad. Og datteren Tordis — nå fru Tordis Aasheim Egga — som i 1945 overtok hotellet — har i alle år arbeidet i hotellet og har sin store del av æren for det gode resultat.

Olav Aasheim la ned et stort arbeid for turistnæringen, og Østerdalens turistforening kvit-terte for innsatsen med en sølv-

av veier og bruer, for å skaffe bygda elektrisk kraft, for tiltak til fremme av jordbruk og skog-bruk, for å øke utbyttet av jakt og fiske, og mange andre saker. I det hele tatt kan en fristes til å si at det Olav Aasheim ikke har tatt opp arbeidet for heller ikke har vært verdt noe arbeide. Ofte var han bedrøvet over at arbeidet ikke lyktes. Han sa for ca. 35 år siden, da han arbeidet med å skaffe bygda elektrisk kraft: «Vi har vann nok, men vi mangler mennene.» Hadde vi hatt en Tollef Kilde her, ville kraftverket blitt reist. Men om det kan en ikke si noe sikkert. Ytre Rendal ble hardt rammet av den økonomiske nedgang i 70- og 80 årene. Tvangsauksjoner over nær sagt annenhver gård i bygda. Og da bygda vel var kom-met opp igjen, kom nødsårene etter den første verdenskrig. Småbruk og gårder ble solgt fort vekk og stor arbeidsledighet. Høyst tvilsomt er det vel om an-dre kunne ha greid det bedre enn Olav Aasheim og dalens egne menn. Men om ikke alt Olav Aasheim arbeidet for lyktes, så verdsatte bygda hans gode vilje. På hans 70-årsdag møtte ordfø-rer og varaordførere og andre framstående menn og ga ham en pen gave i sølv — til «Fore-gangsmannen Olav Aasheim på 70-årsdagen 29. mars 1939».

Ved vurderingen av en manns liv blir det vesentlige allikevel ikke om han har bygd kraft-verk, veier og industri osv. Mest veier hva han har vært som menneske. Og Olav Aasheim var et stort menneske — en rik og varm personlighet.

Derfor vant han også så man-ge venner. Fridtjof Nansen ga

for jul. Han skal nå overta ledelsen av det nye Bennett-kontor i Chicago.

— Shilleen norsk Okkupasjonshistoriker har fått en forspørsel angående Lensvik i Trøndelag, om det er så at bygdas ordfører under krigen atter er med i herredstyret. Jo, det stemmer. Arne Utnes var blant de første ordførere av NS som på nytt ble ordfører!

— Norge styres ikke demokratisk, men partipolitisk.

— Det har falt Dagbladet tungt for brystet at tidligere Georges Bonnet på nytt er innvalgt som medlem av den franske nasjonalforsamling. Men det er da ikke verre enn om ministrene Lippestad, Stang og Fuglesang til neste, eller det etterfølgende valg, ble stortingsmenn, og det er det neppe noen som kan hindre, hvis de selv vil.

— Fra Trøgstad i Østfold: Karsten Eikerhaugen er med i det nye herredstyre, valgt på venstres liste.

— Oskar Dahle, Leinøy, har tatt ut patent på ny størjenot.

— Frosta i Trøndelag: Bonde Bjarne Rokseth er med i det nye herredstyre.

— Lesning er for sjelen, hva mosjon er for legemet.

— Schiller: Hva man har forspilt av øyeblikket, kan ingen evighet erstatte.

— Det danske statsbudsjett nærmer seg milliarder. Hvis en

sterkt bakvasket i Nigeria at norske næringsorganisasjoner har 2014 vitert 6 nigerianske journalister til et besøk i Norge i juni.

— Mange av livets ubehageligheter bunner til syvende og sist i våre bestrebelser for å gjøre oss livet behagelig.

— Høykonjunkturen går videre, med press på stål og metallpriser.

— USA avlet sist høst 240 mill. tonn hvete og rug. Det vanlige er 209 tonn.

— Fraktene for tankskip har fortsatt steget og holder formodentlig til ut mars.

— Den norske tegneserien Dadi og Bamsi fikk for en tid siden meget hedrende omtale i NRK, og det var ingen hvem-somhelst som uttalte seg, det var overbibliotekar Odd Norland ved UB. Serien er solgt til Bonnier, og det forhandles også om salg til USA. Det er redaktør Conrad Ruud som skriver tekstene.

— Ingeniør O. Saxlund, han med flisfyringa, har ikke lenger tid til å bruke bil. Han har derfor anskaffet seg sitt eget fly, et Piper Cub.

— Enkeltstatene i USA har bevilget 16,5 mill. dollars til utbygging av ferskvannsfiskeriene og til framhjelp av dyrelivet i skogene.

— Aust-Agder: Bonde Gunnar Lunden, kjent som en fremragende AT-mann i okkupasjonsårene, er innvalgt i såvel herredstyre som formannskap i Søndeled. Han ble valgt av venstre.

— Anders Skarpenland, ordfører i Øvrebo i Vest-Agder før og under krigen, er på nytt valgt som ordfører. Han fikk flere stemmer som medlem av herredstyret enn noen av de andre.

— Også på Østlandet har velgerne i flere bygder reagert mot løbergistenes herrevelde. Vi kan nevne bygd N. N., hvor en såkalt landssviker med lang fengselsstraff bak seg ble innvalgt sist høst med flere stemmer enn noen av de andre. I bygd M. M. ble en hjemmefrontmann satt side om side med en tidligere NS. Resultatet? NS-mannen ble valgt som nr. 1 og heimefrontmannen som nr. 2. I bygd P. P. ble bygdas dyktige ordfører valgt som nr. 1, men hakk i hæl fulgte en bygdemann som av løbergistene var dømt som landssviker (!).

— Eg er så glad far og mor slåss. Då veit eg dei er friske, sa gutten.

«okkupasjonsdrapene»

Vi har nylig lest i avisene om det skjendige drap som danske «heimefrontfolk» under okkupasjonen forøvet på en forsvarløs kvinne i Øresund. Selv Dagbladet synes nu ikke å forsvare en sak av denne art.

De her i landet som overhodet vil vite noe, er nu vel bekjent med at den såkalte «heimefront» forøvet en lang rekke drap på uskyldige norske menn og kvinner under okkupasjonen. Spionen Sundt forteller selv i sin bok «Menn i mørket» at han drepte en uskyldig mann i Oslo og at han og hans helpere, for å få øvelse, drepte en uskyldig kvinne og kastet henne i sjøen. Og vi husker det skjendige mord på gårdbruker Hals på Øvre Eiker, hvordan «patrioter» lå i skogkanten og skjøt ham ned, mens han arbeidet ute på åkeren. Enken har fått brev om at han var helt uskyldig i det han etterpå ble beskyldt for. Og vi husker enn videre herr direktør Sam Knutzen, hvordan han foreslo at overlærer Haug burde drepes.

Så har vel i det minste de etterlatte fått rundelig erstatning av statskassen og de skyldige er vel dømt for mord? Langtifra!

Jeg tror det ville være sunt for den norske folkesjel om de ansvarlige for alle disse mord ville legge kortene på bordet og be om å

Norge av idag
burde kanskje
hete Kolsås!

Merk M. K.s artikkel
«Folket vil bedrages» i dagens nummer.

få ta sin straff for forbrytelsene.

Ville det ikke være nyttig om Folk og Land kunne trykke en fortegnelse over de mere kjente tilfeller av «okkupasjonsdrap», med kort omtale av de nærmere omstendigheter? Det tør være mange drapsmenn som går omkring og føler trang til å lette sin samvittighet. Kanskje kunne en slik påminnelse få dem til å ta det avgjørende skritt på angerens vei.

Stavn, Hallingdal,
2. januar 1956

Knut Sollid.

— Torkel Opsahl har tatt juridisk embetseksamen med 2,11!
— Flyplassen ved Notodden ble åpnet straks før jul.
— Eisenhower er av sine leger tilrådet å ta det rolig.

lynte på i 1910. Under okkupasjonen hadde han mange harde basketak for å hjelpe sine trasige landsmenn, og det hendte flere ganger at han ble truet både med arrestasjon og fengsel, fordi han som rådmann og ordfører i Fredrikstad stod på befolkningens side. Som belønning fra alle dem han hjalp fikk han som så mange andre flere års konsentrasjonsleir, men dette knekket ikke den gamle sjøulken. Han er like renselig og sikker i sin tankegang og framferd som før.

Alle hans venner takker ham både for det han har vært og det han er for oss, og ønsker ham alt godt i årene som kommer.

S. D.

Vår tid slår om seg
uten mål og mening,
som en fallen hest
sparker i skjækene.

Albert Schweitzer

Bestemtes Norges skjebne i London?

VII

London, 25. januar 1943:

Kapteinen som jeg har nevnt tidligere, uttalte på forespørsel at dette skriv (Benjamin Vogts: «Det uopplyste enevelde») (gjengitt i nr. 37 1955) ikke var utlevert til soldatene, men at det lå på ofisersmessen for gjennomlesning for offiserene. Bare at ingen offiserer reagerer mot et slikt skriv ligger utlagt, er ikke et godt tegn! Jeg fortalte ham at skrevet nok også måtte være sendt de menige, da jeg fikk det fra en tillitsmann i hæren, som hadde fått det tilsendt i posten, og da Vogt sikkert ikke visste at han var tillitsmann, så er det sikkert andre som må ha vært ham behjelpelig.

Når det gjelder det tidligere omskrevne skriv fra admiral Danielsen & Co. gjengitt i F. og L. nr. 33), så går meldingene ut på at det ikke har gjort den forventede lykke hos våre sjøfolk... og han fortalte meg at presen i Liverpool kom ombord og skulle ha underskrifter på listen. Han fortalte at da de så at flere av sjømannspresidentene hadde skrevet under, så skjønte de at her måtte der være noe galt, og ingen skrev under!!

Når det gjelder «Fram» så strømmet forargelsesskriv inn fra sjømannsprester og ambassadør Colban over det moralske nivå av bladet. Nå var det jo egentlig ikke beregnet på disse, så vi alle tar det ganske rolig. Col-

ban har dog skrevet et brev til informasjonskontoret med anmodning om at det nå må bli slutt på svineriet og at redaktøren blir gitt repri- mande for «styggeriet». Hans skriv er dog meget sikkert diktert — eller iallfall inspirert av fruene! Det var nemlig hun som ville melde seg ut av det norske Røde Kors her i London, da det ikke hadde noe å innvende mot at verneriske sykdommer ble behandlet på de norske hospitaler.

London, 10. februar 1943:

... Jeg sendte deg for noen dager siden «The Norseman» som jeg håper du har fått. Nummeret er etter forholdene ikke så verst, og det har uten tvil en stor oppga-

ve. Det er etter mitt syn bare beklagelig at vi ikke skal ha noen større menn enn de vi nå har til å forfekte vårt lands syn på de problemer av forskjellig art som reiser seg. Det vil jo først og fremst bli våre professorer som vil prege tidsskriftet, og selv om de er store på sin måte, så gir de neppe uttrykk for det syn som Norge av i dag representerer. Det er derfor sikkert på mere enn en måte en fordel at tidsskriftet ikke er offisielt, selv om det er regjeringen som står økonomisk ansvarlig for mulig underskudd. Det trykte til- latte opplag er 1500.

Et stort tre ble borte i Østerdalsskogen da Olav Aasheim døde.

I dyp takknemlighet for 65 års trofast vennskap.

SALOMON SOLUM.

På hans 70-årsdag møtte ordfører og varaordfører og andre framstående menn og ga ham en pen gave i sølv — til «Foregangsmannen Olav Aasheim på 70-årsdagen 29. mars 1939».

Ved vurderingen av en manns liv blir det vesentlige allikevel ikke om han har bygd kraftverk, veier og industri osv. Mest veier hva han har vært som menneske. Og Olav Aasheim var et stort menneske — en rik og varm personlighet.

Derfor vant han også så mange venner. Fridtjof Nansen ga ham sitt selvportrett — «Til min venn Olav Aasheim». Jacob Breda Bull var også en god venn, og i de magre år før Bull slo igjennom som dikter var Aasheim et godt sted å finne.

Men det var ikke bare Nansen og Bull med kjente navn som Olav Aasheim var venn med. Mange av vårt lands mest kjente menn sto i vennsksforhold til ham.

Et stort tre ble borte i Østerdalsskogen da Olav Aasheim døde.

I dyp takknemlighet for 65 års trofast vennskap.

SALOMON SOLUM.

Hvem har ansvaret

for at den ensrettede
norske presse under-
slår viktige nyheter
utenfra?

Det verste eksempel hadde vi kanskje i 1947, da frihetsbevegelsen på Madagaskar ble druknet i blod av franskmennene, øyes okkupanter. Tallet på myrdede lyder offisielt på 80 000. En hjemvendt nordmann vi har snakket med opplyser at befolkningen selv regner med minst 240 000 drepte.

Velferds- staten

Innen Stortinget gikk fra hverandre før jul ble portotakstene satt opp, telegraf- og telefongebyet i like måte, dertil ble en uhyrlig omsetningsavgift innført på brukte biler, og tobakksavgiftene satt opp med ca. 50 millioner Staten er lekk som en sil.

Heime og ute

Forts. fra side 1

— Oslos innfartsveier trenger utbygges for 90 mill. kr.

— 6000 skolebarn drepes årlig av trafikkuulykker i USA.

— Fra mandag: Ny vitneavhøring i Chessmannsaken.

— Norderhov er forandret fra 3 til 2 lensmannsdistrikter.

— Fem russere besøker USA for kjøp av landbruksmaskiner og såmais.

— Læringsutdannelsen koster bedriftene ca. 2200 kr. pr. mann.

— Handelen mellom Sverige og Sovjet skal aukes.

— 1955: Landet hadde 11 dødsulykker med traktor.

— Tekstilbransjen melder om økende arbeidsledighet.

— England har i Holland kjøpt 35 000 tonn bacon.

— Viktig melding fra verdenspressen: Den uoffisielle verdensrekord i skråtobakk-spytting ble ved det årlige studenterstevne i Texas notert med 16 fot og 4 tommer. Rekordsetteren er studentforeningens nestformann, Kenneth Tuck.

— Det nordiske råd samles i København 27. januar.

— Rjukan IV vil koste 60 millioner.

— Marokkanske soldater er sendt til flere tyske byer.

— Det påstås at store Øst-blokk-styrker samles i Kina.

— Kirsten Flagstad har atter hatt en stor dag i NRK.

— 30. mai: «Bergensfjord»s jomfrutur fra Oslo.

— På to år er ingen drept eller skadet i norsk luftfart.

Fritt ord

Etter hvert som der kastes lys over det som hendte før og under okkupasjonen, må det unnskyldes at noen og hver begynner å tvile på devisen om «landssvikere». Folk flest har ennå evne til å reflektere og trekke sine slutninger. Hvem er det forresten som mest av alle ynder å ta glosen om «landssvikere» i munnen? Jo, det er først og fremst A-partiet og fagforeningslederne. Det er disse som for ikke så mange år siden hadde som program: Ned med militærvesenet, ned med kapitalismen, prestene og også kongedømmet. Det er det brukne geværs menn, de som ville legge landet åpent og forsvarsløst og i utstrakt grad også gjorde det. Men det var naturligvis ikke landssvik, Neida, det var bare en foreteelse fullt verdig «gode nordmenn». Da så okkupasjonen av det forsvarsløse landet kom, var det bare naturlig at de «gode nordmenn» stakk av og overlot landets øvrige innvånere til sin skjebne. Og da en god del av befolkningen så det som det beste gjennom NS å medvirke til at følgene ble minst mulig følelige, ble disse omgående stemplet som «landssvikere».

Den som er litt inne i A-partiets og fagorganisasjonens vesen, er klar over at det ikke er den menige innen rekkene som er drivkraften i denne skumle agitasjon. En må høyere opp — til toppene. De har jo sine taburetter som alfa og omega og er hellig overbevist om at NS ble rettferdig bedømt og at det ellers ville ha ført til at deres personer ble skiftet ut. De har et innsett hat til alle som har vært medlem av NS. De har ingen interesse av å vite noe om motivene. NS-medlemmer er ikke våre folk ut med

Stort møte i Oslo

Arbiensgate 4 (store sal)

Mandag, den 16. januar kl. 19.30

Tale av sogneprest

Eystein Poulsen

Ta med salmebok

Alle hjertelig velkommen
Arr. Kristne Venner

Det gjelder våre krigsinvalid

Til Hjelpeorganisasjonen for frontkjempere,
Postboks 1407 - Vika,
Oslo.

Under forutsetning av at min økonomi i kommende år ikke blir vesentlig forverret erklærer jeg

Navn

Adresse

i et år fremover å ville betale til hjelp for krigsinvalid frontkjempere og frontkjempers etterlatte

kr. (Beløpet gjentatt med bokstaver)

som jeg ønsker å betale: a) i en sum nå
(Understrek den betalingsform som passer) b) i 2 halvårlige terminer
c) i 4 kvartalsvise terminer
d) i 12 månedlige terminer

Jeg sender beløpet med postgiroblankett til: Hjelpeorganisasjonen for frontkjempere, Boks 1407 - Vika, Oslo. Postgirokonto 180 70.

Det amerikanske magasin Newsweek har spurt Franco hva han mener om Moskvas nye helomvending, og vi tillater oss nedenfor å gjengi svaret:

1. Sovjets mål har vært det samme i 37 år. Der har ikke hendt noe som gir grunn til å tro at det er forandret.

Russlands herredømme i så mange tidligere selvstendige europeiske stater motsier det.

2. Det ville være galskap av Vesten å oppgi sine forsvarstilltak, å glemme frigjørelsen av så mange slavebundne folk.

TYSK SAMLING.
Det er opplagt at Moskva ikke

GODT NYTTAR

ønskes alle mine kjenninger fra Ekelund, Knappen og Bredtveit. Likeledes alle dem jeg har besøkt og som har vist meg velvilje og gjestfrihet.

Astrid Berge.

GODT NYTTAR

ønskes Forbund, Folk og Land samt venner og bekjente.

Tora U. Jensen, Skudeneshavn.

NYTTARSHILSEN

til venner og kjente.

Aagot Graff.

ET GODT NYTT AR

ANE DAHL

NAMSOS — Telefon 21327- 2817 — privat 2275

Vi anbefaler:

Alleslags fiskeprodukter — kun engros. Vår spesialitet er nysaltet torskefilet, leveres i ca. 45 kilos kasser. Kan også leveres til private med tillegg av omsetningsavgift.

EGET KJØLE- OG DYPPFRYSNINGSANLEGG.

A.s Kassefabrikken Orkanger

Alle sorter kasser leveres.

Godt arbeide. Rask ekspedisjon.

RODELØKKENS STANSEVERKSTED

SNIPPEN 3 — OSLO

TELEFON 37 44 35

Kjøp og salg av trelast

ERLING OKKENHAUG

Trelastagentur, Trondheim

Telf. 20 884

Kjøp Korngull kveitepuff

i pakning på 3,5 kg.

Kr. 14.50

fritt tilsendt i posten.

Bestilling til:

I. Hestdal

Litlebergen pr. Bergen

Send straks 1 pk. Korngull kveitepuff 3,5 kg til pris kr. 14.50. Fraktfritt.

Navn

Adr.

Hjelpeorganisasjonen
for frontkjempere

Benytt

HÅNSKOMAKEREN

Neuberggt. 15, Oslo

Garantert fagarbeider

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2

Telef. 44 43 33

Kledespresen

Drammen

Rensning, pressing,
vask.

GUNNAR OLAUSSEN

Telf. 1620

dentforeningens nestformann, Kenneth Tuck.

— Det nordiske råd samles i København 27. januar.

— Rjukan IV vil koste 60 millioner.

— Marokkanske soldater er sendt til flere tyske byer.

— Det påstås at store Øst-blokk-styrker samles i Kina.

— Kirsten Flagstad har atter hatt en stor dag i NRK.

— 30. mai: «Bergensfjord»s jomfrutur fra Oslo.

— På to år er ingen drept eller skadet i norsk luftfart.

— Adenauer var torsdag 80 år. Ble sterkt hyldet.

— Oslo: Fleskesentralen bygger kontorbygg på Løren.

— Nye lønnskrav er bebudet i britisk næringsliv.

— Hydros 50-årsskrift er en meget flott affære.

— 12. januar: Stor Rembrandt-utstilling i Stockholm.

— Det meldes om katastrofal høymangel i Nord-Troms.

— Den amerikanske seddelbankdirektør har sagt at USA lever over evne.

Store hjerter får av fa-re aldri mén.
Ludvig Holberg.

nå har på mange steder, er at våre egne statsråder, fra statsministeren og nedover, — ikke har reist rundt og talt til gutta. Jeg føler meg overbevist om at hadde de gjort dette fra første stund, så hadde stemningen i dag vært annerledes.

Som kjent er Dag Bryn nå ansatt i Forsvarsdepartementet som den som skal organisere velferdsarbeidet, og jeg forstår at han ikke alltid har det så lett.

Angående skrivet av Benjamin Vogt, så er der — så vidt jeg vet — ikke foretatt noe som helst. Angående det møtet som ble holdt onsdag 27. januar kan meddeles følgende:

Selve regjeringen var til stede. Fra Danielsen & Co. møtte admiral Danielsen, kaptein Gabriel Smith og dommer Havig. Fra Sjømannsforbundet møtte K. Nordahl, Odd Helland og Hedinn fra Newcastle. Danielsen

Forts. side 4

i denne skumle agitasjon. En må høyere opp — til toppen. De har jo sine taburetter som alfa og omega og er hel- lig overbevist om at NS ble rettfærdig bedømt og at det ellers ville ha ført til at deres personer ble skiftet ut. De har et innsett hat til alle som har vært medlem av NS. De har ingen interesse av å vite noe om motivene. NS-medlemmer er ikke våre folk, ut med dem! Det er disse menneskers måte å ta saken på. De menige innen organisasjonen er som regel greie folk. De har som regel heller ikke noe imot å arbeide sammen med tidligere NS-folk. Men så er det «Vi» da — d.v.s. ledelsen — —.

Men det kommer tider etter disse også, og da vil det kanskje litt tydeligere komme fram, hvem som var landssvikere, terrorister, sadister o.s.v. — også etter okkupasjonen. «Folkets rettsbevissthet» tør kanskje også gjennomgå en radikal forandring. Inntil videre får vi da finne oss i at «folkets rettsbevissthet» har neglisjert Høyesteretts rettsavgjørelse.

Var det noen som talte om demokrati og rettsstaten Norge?

Tilskuer med selv-
dige meninger.

Last røper seg lettest
når man har medgang,
dyd i motgang.

Bacon.

?

Den britiske flymarskalk Dowding, som hadde kommandoen over de britiske jagerflystyrker under den annen verdenskrig, hevder at menneskeheten må være forberedt på at «de flygende tallerkener» før eller senere vil foreta «masselandinger» på vår klode.

Det foreligger et overveldende bevismateriale for at de flygende tallerkener virkelig eksisterer,

denfor å gjengi svaret: 1. Sovjets mål har vært det samme i 37 år. Der har ikke hendt noe som gir grunn til å tro at det er forandret.

Russlands herredømme i så mange tidligere selvstendige europeiske stater motsier det.

2. Det ville være galskap av Vesten å oppgi sine forsvarstilltak, å glemme frigjørelsen av så mange slavebundne folk.

TYSK SAMLING.

Det er opplagt at Moskva ikke under noen omstendigheter vil godta tysk samling uten på sine egne betingelser: et øst-orientert Tyskland løst fra NATO. Heller ikke synes det innenfor mulighe- tens grenser å realisere tanken på et samlet nøytralisert og våpenløst Tyskland, så lenge Adenauer lever. «Og han nærmer seg de 80 år og er ikke udødelig,» sier Krutsjev med vanlig kynisme.

NEHRU TIL KAMP MOT DEN UTENLANDSKE PRESSES INNFLYTELSE

I et regjeringss møte for kort tid siden ble det vedtatt å forby trykning av utenlandske nyhets- aviser og magasiner i India. En presse-komite oppnevnt av regjeringen beklager «tendensen henimot monopol-dannelser og tilfeller av «gul journalistikk». Der ble også fremsatt forslag om å illegge selgere av redsels-serier mulkt og inntil 6 måneders fengsel. Der ble foreslått opprettelse av et registreringsinstitutt som kan kreve opplysninger om avisers og tidsskrifters opplag og eiere. Dessuten opprettelse av et presseråd for håndheving av de etiske prinsipper innen journal- stikken, og et institutt som kan gi reprimander, men ikke straffe presseorganer som driver sensasjons-journalistikk og kolpor- terer sladder.

sa Lord Dowding i et to timer langt foredrag for et spesielt innbudt publikum. De ukjente rom- fartøyer kommer fra universet og er skapt av vesener som står på et meget høyere utviklings- trinn enn menneskene.

Vi kjenner det materiale de flygende tallerkener er laget av,

De som kommer til deg
og forteller ondt om an-
dre, det er de samme som
går til andre og forteller
ondt om deg.

velvilje og gjestfrihet.

Astrid Berge.

GODT NYTTAR

ønskes Forbund, Folk og Land samt venner og bekjente.

Tora U. Jensen, Skudeneshavn.

NYTTARSHILSEN

til venner og kjente.

Aagot Graff.

ET GODT NYTT AR

ønskes alle virkelige N.S.-folk og lesere av bladet.

Marinius Johnsen, Moss.

ET RIKTIG GODT NYTT AR

ønskes alle abonnenter på Folk og Land. Godt nytt år alle lesere som låner bladet hos naboen.

Johan Bjørnvold.

GODT NYTTAR

ønsker jeg alle mine kamerater fra leiren ved Mandal, fra Suplandsfossen og alle andre steder.

Otto Johnsen.

STANSE OG SVEISEBEDRIFT

i nærheten av Oslo søker pålitelig mann. Hybel skaffes. Lønn etter avtale. Henvendelse ekspedisjonen.

Hallo Oslo!

Alt i murer og flisarbeide

utføres raskt og til rimelige priser. Mesterbrev. Kontakt gjennom

Folk og Lands redaksjon.

sa lord Dowding men vi har ikke greid å kopiere det. Vi vet også på hvilken måte de flygen- de tallerkener drives fram på sine tokter. De bruker kosmisk energi til sine framdrifts-aggre- gater, men våre vitenskapsmenn har ikke kunnet etterape dem hittil.

Vi står overfor en hel rekke gåter når det gjelder den mate- rielle side ved de flygende taller- kener. Menneskeheten vil skritt for skritt få vite mer og mer om romfartøyene. Hvis vi fikk vite alt på en gang, ville det bli pa- nikk.

Fra Nationen.

Godt svar

En ung skuespillerinne hen- vendte seg til den berømte Mis- tinguette for å få vite hvorle- des hun skulle hindre at en mann forlot henne.

«Kjære barn,» svarte den be- rømte bendronningen med et

smil, «Jeg vet bare om en eneste måte å hindre enn mann fra å løpe vekk, og det er å skyte ham i benet.»

Unge gartnere - medhjelpere

får plass i grønnsakgartneri. Friland, benker og veksthus. Attester og lønnsforlangende sendes

ANDERS HAFSKJOLD
Grette, Lier.

Unge gutter

med interesse for grønnsak dyrkning under glass og på friland får plass. Opplysninger og lønnsforlangende sen- des

ANDERS HAFSKJOLD

Dører, vinduer og trapper

Innredning for kjøkken, kontor og butikker.

Innhent anbud fra

H. CHRISTIANSEN'S SNEKKERIFABRIKK,
Holtv. 15, Kongsvinger, telf. 4270.

Litliebergen pr. Bergen

Send straks 1 pk. Korngull kveitepuff 3,5 kg til pris kr. 14.50. Fraktfritt.

Navn

Adr.

Hjelpeorganisasjonen for frontkjempere

Sekretariatet

Boks 1407, Oslo, Postgilo 180 70

Tømmer og ved skal frem

Kontakt oss når det gjelder redskaper for hest og traktor.

H. SNAPRUD & CO.

KONGSBERG

Maskiner — Redskaper

Tlf. 885 — 248

4000 kg høy

og 4000 kg. halm

eller mere ønskes kjøpt. Til- bud sendes

Ivar Lindvig, Fåvang.

Stanse og sveise- bedrift

i nærheten av Oslo søker på- litelig mann. Hybel skaffes! Lønn etter avtale. Henven- delse ekspedisjonen.

Hansteensgt. 2
Telef. 44 43 33

Kledespresen

Drammen

Rensning, pressing,
vask.

GUNNAR OLAUSSEN
Telf. 1620

Hjelpekomiteen av 1955

Ny adresse: Maridalsvn. 33,
Oslo. Tidligere bekjendtgjorte
adresser og telefon bortfal-
ler.

Oslo Stigefabrikk

Brand-, maler- og skyvestiger
oljet, m/ kadimerte beslag
Inneh. Alf T. Lunde
Mosseveien 8
Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

UR

Jeg fører alle de kjente
sveitsermerker som Omega,
Longines, Certina, Cyma,
Tissot, Revue, Antima og
Allsport.

Dette er en tillitsak.
De blir ikke skuffet hver-
ken over pris eller kvalitet.

R. Gjessing

URMAKER

DRAMMEN

Telefon 2507.

Annelise Parow

TANNINNSETNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lade-
moen kirke - Voldsminde

Tannlæge

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

Bladet koster
20.- kroner pr. år

FOLK OG LAND

Vår adresse er:
Kierschowsgt. 5, Oslo

Hjelpeorganisasjonen - Gammelt nytt Veier inn i Åmli skogene også

Forts. fra side 1

dette store arbeid på red. Brun Knudsen alene, men etter at styret var konstituert avlastet det ham med dette arbeid, og senere da det hele var kommet inn i fastere former, har sekretæren overtatt det vesentlige av arbeidet med ekspedering og behandling av søknadene.

Det er i alt innkommet 106 søknader om hjelp. De første av disse ble ekspedert til Tyskland for ca. 1 år siden, men først høsten 1955 er de første søknadene om protesehjelp innvilget. Når behandlingen har tatt såvidt lang tid, skyldes det at hver enkelt søkers papirer er blitt ettersøkt i de tyske militære arkiver. Det har også tatt adskillig tid med korrespondanse frem og tilbake og med å fremskaffe de legitimasjoner som de tyske myndigheter forlangte.

Norges Røde Kors, hvor frøken Randi Böhme har vært saksbehandler, har utført et betydelig arbeid i forbindelse med gjennomføringen av den tyske hjelp, og samarbeidet med Norges Røde Kors har vært utmerket.

Resultatet av pengeinnsamlingen viser en samlet bidragssum på kr. 10 471.40.

Organisasjonen har kontakt med «Hjelpekomiteen av 1955» og har gjennom denne organisasjon kunnet oppnå støtte til noen av de søkere som har vært hardest rammet.

Videre er der kontakt med «Registreringssentralen for omskoling», og med «Norges Vanførelag», «Nasjonalforeningen mot tuberkulosen», Arbeidsdirektoratet med underavdelinger, Rikstrykerverket og endelig med noen stortingsrepresentanter.

I form av rundskriv er orientert om organisasjonens virksomhet og bl. a. også om mulighetene for de invalide til å oppnå skattelettelser. Etter en lovendring i disse dager vil for øvrig invalide bli innrømmet ett, i visse tilfelle to ekstra skattefra-

det at lovene er laget for å sikre kontinuitet i arbeidet. Lovene ble gjennomgått og vedtatt etter noen små endringer og bemerkninger.

I formålsparagrafen som ikke kan endres heter det at organisasjonen skal

ivareta invalide frontkjemperes og falnes etterlattes interesser overfor norske og utenlandske myndigheter og organisasjoner, å bistå med hjelp til ettersøkelse av savnede, å støtte og hjelpe frontkjemper, front søstre og deres pårørende i sin alminnelighet.

Videre heter det at Hjelpeorganisasjonen står under ledelse av et styre på fem mann, som velges av årsmøtet for to år ad gangen. Årsmøtet skal avholdes hvert år i desember måned, og rett til å møte og stemme på årsmøtet har krigsinvalide frontkjemper og front søstre, falnes ektefeller og barn og personer som i løpet av året har ytet en kontingent på kr. 20.— eller mer.

Ved valgene ble det gamle styre som består av: Odd Behn, Frode Halle, Bjørn Johannesen, Finn Brun Knudsen og Eivind Saxlund gjenvalgt. Som revisor ble valgt statsautorisert revisor R. Fossum og som suppleanter til styret Thor Arntzen, Hans Ness, Andreas Østgård, Bjørn Østreng og Sverre Astorp.

*

Dermed er organisasjonens første og grunnleggende arbeidsår til ende. Det er utført et stort arbeid og støtten er begynt å komme fra Tyskland, og organisasjonens virkeområde er etter omstendighetene ganske godt kartlagt.

Men — oppgavene er store og alle som en må gå inn for å støtte alle de som har vært mindre heldige enn andre. Særlig de tusener av tidligere frontkjemper bør slutte opp om organisasjonens arbeide for å lindre nød og

Morgenavisen i Bergen skrev i en leder den 27/10 1955 bl. a.:

«Det er ikke grense for hva der kan skrives i autoriserte historiebøker, at en skolebok er godkjent som undervisningsmiddel av Kirkedepartementet har i det hele tatt forlenget opphørt å være noen garanti for dens objektivitet eller pedagogiske standard. Det er nå diverse år siden Erling Frideriksfryd påtalte forholdet i et omhyggelig begrunnet innlegg i Stortinget, som også utløste både munterhet og bekymring. Men om det har hjulpet er en annen sak.

I en artikkel i Arbeiderbladet den 3. oktober — selve valgdagen! — trakk Torolf Elster frem et sitat fra «Norges historie», autorisert av departementet, som tør være noe av en rekord i uoverdrøkelig propaganda til skolebruk.»

Det later til at også «demokratiske» aviser har tatt til å våkne opp i forferdelse over hva som puttes inn i barna våre av «historisk» viten i etterkrigstiden.

For oss på vårt hold er dette gammelt nytt. Det som Morgenavisen her peker på har vi gjort oppmerksom på for år siden — og lenge før stortingsmann, lektor Fredrikfryd, tok fatt i det. Det kan være nok å peke på forbundssekretærens, Helge Grønstadts, brosjyre om forholdet (1951) og rektor Joh. Fr. Voss' brosjyre om samme emne i 1955.

Det har hittil — som Morgenavisen framholder — vært til ingen nytte. Skolebarna skal lære forfalsket Norges-historie. «Offentlige hensyn» gjør det nødvendig. Kirke- og Undervisningsdepartementet autoriserer ikke ubehagelige sannheter.

H. N. H.

**Hansen skal til
Sovjet i mars**

Vi sikter til den Han-

Veier inn i Åmli skogene også

G. Lorentsen, Åmli, understreker i et brev til Arbeiderbladet bilskogsveienes store betydning. Ved et eksempel viser han at slike veier ikke bare bringer eieren større utbytte og staten mer valuta, men at de medfører en direkte landevinning.

Elling Tveit, den største skog-eieren i Åmli i Aust-Agder (med 18 000 mål), har i flere år vært klar over bilskogsveienes betydning. Han planla og satte i gang arbeidet med vei fra Tveit til Mjåvatn, en strekning på 7 km. Maskiner ble etter hvert tatt i bruk, og nå er veien fullt brukbar. Den er finansiert i investeringsavgiften i skogbruket, ved kommune- og statsstøtte, og resten har skog-eieren forskuttet. Hittil har veien kostet 150 000 kroner.

Veien har avstikkere, og skaper forbindelse med store skoger og vann. Den siste storhogsten foregikk for hele 45 år siden, og det står i dag mye fin skog her. Takket være veien har kjøringsutgiftene nå sunket betydelig. Selv med de gode prisene i dag ville disse veldige skogstreknin-gene vært omtrent ulønnsomme uten skogsbilvei. Nå står de fullt på høyde med den såkalte strand-skog.

Folket vil bedrages —

Forts. fra side 1

trent hvert tiende menneske er statsslave. De utstillingskasser vi så fra Kiev til Det Asovske hav er utbygget i kjempeformat og gir et helt forvrengt bilde av de sanne tilstander. Våre delegasjoner rekker overhodet ikke utenfor disse områder. Bøndene på jordgult sammen med sine husdyr har ingen sett, mens vi så dem over alt uten nettopp i disse utstillingskasser. Millioner uten annen «oppdrift» enn frykt fordi enkelte intet eier og intet kan

Det er like stor feil å snakke fordelaktig om en dårlig mann, som å bak-tale en god.

folket ingen sjanse har for å endre. — Den «endrer» seg bare av seg selv.

«Når dere er så misnøgde, hvorfor stemmer dere da alle «ja» under de hemmelige valg?» spurte jeg massevis av russiske bønder. De så på meg: «Mener du vi skulle stemme nei?» «Selvfølgelig.» Jeg var på det rene med at selve avstemningen var hemmelig og gikk rett for seg. «Det kunne da ikke falle oss inn.» var svaret over alt. «Vi vil da ikke gjøre det verre enn her allerede er. Folkefiender i valgkretsen! Å du redsel!

I kraft av «riset bak speilet», den kollektive avstraffelse» sitter lederne i Sovjet trygt på sine taburetter. Her behøves såviss ingen valgfusk.

Til denne ledelse reiser våre delegasjoner for å bli bevertet og «begavet», og her heime dysser de folket i søvn med en propaganda ingen stat hittil har klart å føre i Norge. — Jeg skal si den virker! Sovjet marsjerer.

Store ord om Det store Spill hører vi nok av både i Storting og spørreting. Høytidelige bakspillere er vi — ikke bare på Kolsås, men også på verdensmarkedet. Norge av i dag burde kanskje hete Kolsås!

Nå skal vårt næringsliv kartlegges av kameratene i Kreml; «Kulturdelegasjoner» derfra skal oversvømme landet vårt. Hva har dette mektige jordbruksland (gårder på 500 000 mål ingen sjeldenhet) å lære av vårt lilleputtjordbruk, vår industri?

Det er å befrykte at Sovjet nå hurtig vil ha flest mulige opplysninger for sitt administrasjonsapparat for Norge — og så et hurtig støt og hver mann går til sin plass! Jernteppet rulles ned og det er stille i Norge — og på Kolsås. Gammel oppskrift, og vi inviterer!

Folket vil bedrages. Presse og

Et livstegn —

Forts. fra side 1

ner seg for meg. Og jeg gleder meg over hva Spania har å by av spansk egenart. Selv har jeg min rot i Norge, i Skandinavia, og det er det samme som skjer hos oss: en voksende vilje til samhold mellom nasjonene til felles vern mot alt det som vil ødelegge det som vi elsker her på jord og gjør livet verd å leve. Vi håper å se den dag da Europas folkefamilie atter kan regne med Russland som et av de praktfulleste blomsterstykker i den europeiske hage. Millioner av russere lever i landflyktighet. Noen av dem hører til mine venner for livet. Alle bærer de det hellige Russland i sine hjerter.

En virkelig nasjonalist vil best kunne forstå verdien hos andre nasjoner. Et gjenreist Polen, et samlet Tyskland, et fritt Ungarn o.s.v. som får leve sitt eget naturlige liv og spire. Blomstre og bære frukt etter Guds uransakelige skaperville, det betyr et større og lykkeligere Europa for oss alle.

En kosmopolit som ikke har rot i en nasjon, er som en avrevet kvist, uten mulighet for fortsatt livssamband med treet. Vi gjør front mot alt det som vil skrape vekk alt det som er særpreget og eiendommelig og gjøre menneskeheten til en eneste bastardisert standardvare.

Vi ser muligheter i emning for et nytt Europa, der mottoet best kan være de Kristi ord: Hva du vil at andre skal gjøre mot deg, skal du også gjøre mot dem.

Sending II.

EN POSITIV NASJONALISME

Om vi holder de historiske kjensgjerninger for oss, vil vi se at all kultur er nasjonal. Det finnes ingen internasjonal kultur. Det gis en internasjonal sivilisasjon, der de nasjonale frem-

kristendom sitt nasjonale ut-spring.

Bolsjevismen er kulturfiendtlig og nihilistisk, fordi den vil utrydde alt nasjonalt og kristent liv der hvor den tar makten.

Imidlertid er bolsjevismen i virkeligheten bare en konsekvens av den materialistiske liberalisme. Britten Adam Smith tenker bare i penger og materielle verdier. Det er bare det som for ham er reelle verdier. Karl Marx tenkte også bare i penger. Hans verk heter betegnende nok: Kapitalen. Hans himmelrike for menneskene er mammons diktatur. Penger er selvfølgelig en vidunderlig Guds gave som tie-ner. Bare som tjener. Som herre er mammon fruktelig. Vi ser i dag et russisk folk som slaver under de marxistiske idealer: kollektivismen, militarismen, imperialismen. Hele verden skal bli bolsjevikisk, og de dumme mennesker som ikke forstår sitt eget beste, må tvinges.

Bolsjevismen har sett sin beste tid. Intet er evig på denne jord. Også bolsjevismen vil bli innhentet av nemesis. Dens system vil styrte sammen, anerebet fra alle sider, innen- og utenfra, fordi den er livsfiendsk.

Bolsjevismen opplevde sitt høydepunkt under Stalins vennskap med Roosevelt og Churchill. Siden er alle ting meget hurtig blitt annerledes. I dag ser man over alt, hvor ikke politi og piggetråd opprettholder tvangsstaten, antibolsjeviker. Et godt eksempel er Norge, der det største politiske parti, arbeiderpartiet regjerer. Tidligere beundret førerne Bolsjevik-Russland som det lysende eksempel for hele verden. De samme førere tilhører i dag vesten. Heller pakt med dollarimperialismen og med de tidligere tyske okkupanter enn å tåle et bolsjevikisk verdensherredømme.

Beundringen for bolsjevismen fikk sitt første alvorlige støt under Russlands overfall på vår nordiske finske bror. I lengden

«Nasjonalforeningen mot tuberkulosen», Arbeidsdirektoratet med undervisningsdepartementet og endelig med noen stortingsrepresentanter.

I form av rundskriv er orientert om organisasjonens virksomhet og bl. a. også om mulighetene for de invalide til å oppnå skattelettelser. Etter en lovendring i disse dager vil for øvrig invalide bli innrømmet ett, i visse tilfelle to ekstra skattefradrag ved skatteligningen. Nærmere orientering herom vil bli gitt senere.

Det er videre utarbeidet et kartotek over falne frontkjempere og foretatt ettersøking etter savnede i samarbeid med Folk og Land, Norges Røde Kors og Frelsesarmeen. Norges Røde Kors har pr. 26/11—55 et kartotek over 81 savnede som organisasjonen stadig søker å etterspore.

Behandlede søknader:

Av de innkomne søknader er 73 sendt til Tyskland via N.R.K. Til Hjelpekomiteen av 1955 er oversendt 11 søknader til behandling. Endelig er 8 søknader sendt N. R. K. med henblikk på støtte fra Nasjonalforeningen mot Tuberkulosen.

Organisasjonen har ytet direkte pengebidrag i flere tilfeller.

Årsberetning og regnskaper ble enstemmig vedtatt av den interesserte forsamling.

Styret hadde utarbeidet forslag til lover for organisasjonen, og i motiveringen for forslaget heter

Små fordringer

Redaktør Sigvard Andreas Friid i Høyres Pressekontor var 21. desbr. 70 år. I et intervju med Aftenposten uttaler han i den anledning bl. a. at «min minneverdigste reise» var da han den 7. juni 1940 fulgte med Kongen og regjeringen på krysseren «Devonshire» fra Tromsø til Skottland og videre til London.

Jo, jo, den reisen var nok sikkert «minneverdig»!

Var det forresten ikke en norsk forfatter som engang skrev noe om «vaklende, vimrende» landsmenn som satte «æren i flukt og i fall»?

Det later virkelig til at det er mangt og meget å føle seg stolt over her i dette landet. Bare fordringene er små nok.

S. M.

til ende. Det er utført et stort arbeid og støtten er begynt å komme fra Tyskland, og organisasjonens virkeområde er etter omstendighetene ganske godt kartlagt.

Men — oppgavene er store og alle som en må gå inn for å støtte alle de som har vært mindre heldige enn andre. Særlig de tusener av tidligere frontkjemper bør slutte opp om organisasjonens arbeide for å lindre nød og savn.

Organisasjonens adresse er: Hjelpeorganisasjonen for Frontkjemper, Boks 1407, Oslo V. Postgirokonto nr. 180 70.

«fentlige hensyn» gjør det nødvendig. Kirke- og Undervisningsdepartementet autoriserer ikke ubehagelige sannheter.

H. N. H.

Hansen skal til Sovjet i mars

Vi sikter til den Hansen som for tiden er statsminister i Danmark.

statsslave. De utstillingskasser vi så fra Kiev til Det Asovske hav er utbygget i kjempeformat og gir et helt forvrengt bilde av de sanne tilstander. Våre delegasjoner rekker overhodet ikke utenfor disse områder. Bøndene på jordgult sammen med sine husdyr har ingen sett, mens vi så dem over alt uten nettopp i disse utstillingskasser. Millioner uten annen «oppdrift» enn frykt fordi enkelte intet eier og intet kan komme til å eie. «Intet er mitt, alt er vårt» —

«Russlands ledende menn» skriver en høyreavis. Faktisk er det riktig. Ledere av et stort folks uendelige lidelse. En ledelse

(gårder på 500 000 mål ingen sjeldenhet) å lære av vårt lilleputtjordbruk, vår industri?

Det er å befrykte at Sovjet nå hurtig vil ha flest mulige opplysninger for sitt administrasjonsapparat for Norge — og så et hurtig støt og hver mann går til sin plass! Jernteppet rulles ned og det er stille i Norge — og på Kolsås. Gammel oppskrift, og vi inviterer!

Folket vil bedrages. Presse og radio stemmer i. I Oslo vil man gå på kino om russerne står på Etterstad. Den norske presse i dag burde hete *Aftenposten* og Kringkastingen bør fortsatt hete *Kringkastingen*.

Bestemtes Norges skjebne i London?

Forts. fra side 3

redegjorde for det syn som lå til grunn for skrivet. Etter utsagn fra vedkommende, som fortalte meg sa var det ennå dårligere innlegg enn selve skrivet, men gikk stort sett ut på det samme. For Sjømannsforbundet redegjorde K. Nordahl, og etter min hjemmelsmanns utsagn på en helt ypperlig måte. Han trakk fram hvordan forbundet hadde måttet fire på krav etter krav, og at det uansett hvor uenig det hadde vært med mange ting i de inngåtte tariffavtaler, så hadde det allikevel forsvart tariffene overfor våre sjøfolk, for å opprettholde enigheten, og ikke på noen måte svekke viljen hos sjøgut-ta til å stå ombord i båtene. Vi har hatt og har vansker ombord i båtene sa han, og skrivet fra Danielsen & Co. skapte ytterligere vansker — et skr. som kun kan karakteriseres som uansvarlig, og som vi ikke kunne la stå ubesvart, dersom ikke uoverkommelige vansker skulle oppstå. En kunne bare beklage, sa han, at høyere militære skulle være de som var med og skapte disse vansker,

folk som burde forstå nødvendigheten av samholdet i dag. Han lot dem forstå at han betraktet det som ene og alene et politisk skritt.

Gabriel Smith sa at de meget godt kunne gå over til Sjømannsforbundets skriv, da det egentlig var det samme, bare sagt i forskjellige ord. (Dette viser hvor nødvendig det var at Sjømannsforbundet gikk så langt som det gikk). Denne uttalelsen ble kraftig tilbakevist.

Dommer Havig uttalte at det fremsatte forslag var helt ærlig ment, og at han var forferdelig skuffet over at de var satt under politiforfølgelse.

Statsministeren spurte hvordan de hadde ment å organisere valget av et slikt råd. Danielsen sa at det for Guds skyld ikke måtte bli noen valgkamp! Planen var at regjeringen eller noen annen skulle oppnevne et par mann som igjen skulle utnevne en valgkomite, som igjen skulle oppnevne de ca. 330 personer som skulle utgjøre rådet. (Ja, dette var altså planen for Danielsens demokrati!)

Trygve Lie spurte Danielsen om underskriverne har vært i tvil om **regjeringens konstitusjonelle stilling!** Danielsen benektet at underskriverne hadde en slik oppfatning. (De burde jo ha uttrykt seg noe klarere i sitt skriv da!) Statsministeren fortalte dem at de bare fikk fortsette med å skaffe underskrifter, men ansvaret for hva som kom ut av det fikk de da også ta på sig.

Så en morsom historie om samme sak. På et møte i County Hotel sistleden torsdag, arr. av sjømannsorg.s velferdskomite, så hadde Ruud i mangel på andre satt opp Juve som foredragsholder, og dette ble bekjentgjort på hotellet. **Men da ble det liv i gutta.**

De sendte med en gang deputasjon til Sjømannsforbundet at dersom ikke Juve ble trukket tilbake som foredragsholder, denne forræderen — sterkt uttrykk, men typisk for stemingen — så skulle de lage helvete på møtet.

Resultatet ble at en måtte meddele Juve at møtet ikke kunne holdes, og han ble for-

talt hvorfor, og han tok seg jæklig nær av det. I det hele tatt har han siden han ga sin underskrift på Danielsenskrivet og fikk se stemningen, følt seg forferdelig liten. Jeg må si at det er oppmuntrende å se en slik sunn reaksjon blant gutta, og det er sikkert unødvendig å si at den ikke ble mottatt med beklagelse på øverste hold.

Ja..., du får virkelig unnskyldte dette hastverksskrivet, men jeg må dessverre stikke opp til Kingston House, hvor det fortsatt kjempes med Finansdepartementet om...s budsjett for inneværende halvår.

Kan nevne deg at jeg nettopp har hatt en lunsj med konsul Wendelbo på Færøyene. Du kjenner ham kanskje fra Stockholm. Jeg skal si deg at der er noen som går med planer om et norsk imperium også, og selv om enkelte av de historier han fortalte meg ikke kan settes på papiret, så håper jeg i mitt neste skriv å kunne finne en form som iallfall gir uttrykk for det viktigste av hva han sa...

(Forts.)

Sending II.

EN POSITIV NASJONALISME

Om vi holder de historiske kjensgjerninger for oss, vil vi se at all kultur er nasjonal. Det finnes ingen internasjonal kultur. Det gis en internasjonal sivilisasjon, der de nasjonale frembringelser er blitt felleseie.

Jeg står på Placa de Espana i Madrid og nyter synet av monumentet over Gervantes Don Quijote og Sancho Pancha. Noe mer spansk kan man vel neppe tenke seg. Og dog hever verket seg så høyt at det er blitt synlig for all verden.

I disse dager opplever vi i Norge at en kunstmaler, Nikolai Astrup, som begravet seg i sitt arbeide i en liten bygd i de vestnorske fjellene, og tok alle sine motiver fra folkelivet og naturen der, siden sin død i 1928 har vakt mer og mer oppmerksomhet på det internasjonale plan. Mens han levde, nektet direktøren for Nasjonalgalleriet i Oslo å kjøpe hans bilder. For direktøren måtte et kunstverk helst være fransk, eller i det minste smake av Frankrike, for å bli ansett verdig til å innta plass mellom de store. Men i fjor gjorde samme Astrup furore på en skandinavisk utstilling i Roma.

Den norske komponist Edvard Grieg diktet over motiver fra den norske folkemusikk. Og dog, eller nettopp derfor, er han blitt internasjonal. Og han er ingen unntagelse. Den tyske Beethoven og Schubert, den ungarske Liszt, den russiske Tsajkovski, den finske Sibelius har alle sin rot i det nasjonale mystiske folkeliv.

I åndens verden teller overhodet ikke den kvantitative storhet. Bare den kvalitative. Den greske kultur med sin skulptur, diktning og filosofi vokste frem i meget små samfunn. Denne kultur er genuin gresk, og er dog fundamental for den europeiske sivilisasjon. Det er det lille fatige folk på øya under Polarsirkelen, Island, som har frembragt den nordiske middelalderlitteratur. Eller for å ta det kanskje mest oppsiktsvekkende eksempel: Det er det bitte lille jødiske folk har som frembragt bibelen, som tross sin absolutt jødiske koloritt likevel er blitt internasjonal. Således har selv den universelle

et regjerer. Tidligere beundret førerne Bolsjevik-Russland som det lysende eksempel for hele verden. De samme førere tilhører i dag vesten. Heller pakt med dollarimperialismen og med de tidligere tyske okkupanter enn å tale et bolsjevikisk verdensherredømme.

Beundringen for bolsjevismen fikk sitt første alvorlige støt under Russlands overfall på vår nordiske finske bror. I lengden er dog livet i all sin mystikk sterkere enn all teori og dogmatikk.

Det betød et bedrøvelig tilbakeslag for den nasjonale renesanse i vår materialistiske og kosmopolitiske verdenssivilisasjon at det nasjonalistiske Tyskland mer og mer utviklet seg til en imperialistisk og egoistisk og inhuman erobrerstat som skremte verden. Denne tyske imperialism er nu etter hva jeg mener å forstå, for alltid ferdig i tyske hjerter. Den tyske ungdom er nasjonal nok, gudskjelov, men den vil leve og la andre leve. Dens ideal er et sunt Tyskland i et sunt Europa.

Nasjonalisme er noe annet enn imperialism. Imperialisme betyr alltid undertrykkelse og lidelser for de folk som må sukke under herskerfolkets år. Og herskerfolket går herunder moralsk og sjelelig til grunne.

Et lite tre kan bære gode frukter og et stort kan være til ingen nytte, men bare kaste kalde skygger. Det er forskjell på ytre makt og indre styrke. Vi nasjonalister av i dag tror på en positiv nasjonalisme.

FOLK og LAND

Redaktør og utgiver:
JOHANNES KRINGLEBOTN

Ekspedisjon og kasse:
Postboks 3214, Oslo
Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96

Abonnementspriser:
Kr. 20.00 pr. år, kr. 10.00 pr. halvår. Sverige, Danmark: kr. 24.00 pr. år, kr. 12.00 pr. halvår. Utlandet for øvrig: kr. 28.00 pr. år, kr. 14.00 pr. halvår. I nøytralt omslag kr. 30.00 pr. år, kr. 15.00 pr. halvår.

Løssalgpris: 50 øre
Annonsepris:
32 øre pr. millimeter over en spalte.
Bruk postgironr. 16450
Sambandstrykkeriet
Oslo